

ДОКЛАД

за резултатите от проведения през 2023 година мониторинг на ГВКС в държавните горски територии на територията на ТП ДЛС „Росица“ Севлиево

За 2023г. е извършен мониторинг на ГВКС от ВКС 1-6

През 2023 год. няма изключване на площи в стопанството и към 31.12.2023 г. общата площ на горските територии в обхвата на дейност на ДЛС – Росица е в размер на 36 457 ха, разпределена по вид собственост, както следва:

- Държавна собственост: 21 550 ха;
- Собственост на физически лица и юридически лица: 11 485 ха;
- Общинска собственост: 3 422 ха.

Настоящият доклад е изготвен на база попълнените през 2023 година стандартни формуляри за мониторинг на ВКС 1.2 – растения, ВКС 1.2 – животни, ВКС 1.3 – критична концентрация на видове и ВКС 3 – горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми на територията на стопанството.

Отдел посетен по-горе, в ТП ДЛС „Росица“ е извършен мониторинг на разпространение от видове..

ВКС 1.1 На територията на ТП ДЛС „Росица“ са определени шест обекта, попадащи в ВКС 1.1 – Защитени територии и защитени зони.

На територията на ДЛС Росица са определени 6- Защитени местности:

1. Защитена местност „Батошевски манастир“
2. Защитена местност „Лъгът“.
3. Защитена местност „Варените“ с обща залесена площ от 6,1 ха.
4. Защитена местност „Находище на хвойна в м. „Лъгът“ с обща площ от 0,8 ха.
5. Защитена местност „Дедерица“ с обща залесена площ от 199,3 ха.
6. Защитена местност „Лафтин“ с обща залесена площ 18,8 ха

Тези защитени територии са обявени в ЗЗТ и в тях се спазват съответните режими.

През 2023г. няма обявени нови зони по Natura 2000.

ВКС 1.2 – застрашени, изчезващи и ендемични видове

Растителни видове включени в Приложение 1А към Националното ръководство, установени на територията на ДЛС Росица

1. Обикновена кандилка / *Aquilegia nigricans* /

Установено е едно находище в отдел..... Находището е в площ от 4 м2 и плътност 2 бр./м2. Растението е в добро състояние. В този подотдел не е предвидено специално управление и не е застрашен от антропогенна дейност.

2. Турско поле друмиче / *Anthemis sanctiioannis* /

През 2023 г. е установено едно находище от вида в отдел с площ около 5м2; плътност 12 бр./м2; в много добро състояние; без следи от антропогенна дейност.

3. Разклонена триния / *Trinia ramosissima* /

През 2023 г. е установено едно находище от вида в отдел с площ около 10м2; глътност 1 бр/м2. в добро състояние; без следи от антропогенна дейност.

4. Родопски сививряк /Haberlea rhodopensis /

Установено е едно находище в отдел Находището е в площ от 4 м2 и плътност 5 бр/м2. Растението е в добро състояние. В този подотдел не е предвидено мереннята и не е застрашен от антропогенна дейност.

5. Галваниско кокиче /Galantus elwesii/

На територията на стопанството е установено и наблюдавано находище в подотдел Състоянието на вида е добро, а плътността на популацията е 2 бр./кв.м. Не се наблюдават следи от антропогенна дейност.

6. Снежко кокиче /Galantus nivali L./

През 2023г. няма установено находище на вида от служителите на стопанството.

7. Будибиле /Atropa bella-donna /

На територията на ТП ДПС „Росица“ Севлиево е установено и наблюдавано находище в подотдел Състоянието на вида е добро с устойчива плътност на популацията от 1 бр/м2. Не се наблюдават следи от антропогенна дейност.

8. Сезел /Sison amomum /

Находище от вида е установено в подотдел Популацията е стабилна и в добро състояние. Няма следи от антропогенна дейност. В посочения отдел не е предвидено мереннята. Площта на находището е около 150 м2, с плътност от 3 бр/м2.

9. Мека медуница /Pulmonaria mollis /

Находище от вида е установено в подотдел Популацията е стабилна и в добро състояние. Няма следи от антропогенна дейност. Площ на находището е около 60 м2 с плътност 1 бр/м2.

10. Храсталачна глушина /Viria dumetorum /

През 2023 год. е проведен мониторинг на 3 находища – в подотдели:, плътността на популацията е в добро състояние. Растението е в добро състояние, няма следи от антропогенна намеса и няма потенциална опасност от такава.

От видовете с потенциално разпространение в доклада за ГВКС са посочени следните растения :

11. Даневернев омак /Inula aschersoniana Janka /

Установено и наблюдавано находище в подотдели Състоянието на вида е добро и плътността на популацията е 2-3 бр/кв.м. Няма следи от антропогенна дейност.

12. Трансилванско секирче / *Lathyrus transsilvanicus* /

През 2023 г. е установено едно находище от вида в отдел с площ около 5м2; плътност 1/м2; в много добро състояние; без следи от антропогенна дейност.

13. Нейчев зановел / *Chamaecytisus neicevii* /

През 2023 год. са установени 2 находища – в отд. с площ на находищата 12 м2. Плътността е 3-4 бр. /м2. Растението е в добро състояние, няма следа от антропогенна намеса и няма потенциална опасност от такава.

14. Спирален спратник / *Spiranthes spiralis* (L.) Chevall/

Направен е мониторинг в отдел, Находище с площ от около 10м2 и плътност на популацията 1 бр/м2. Растението е в добро състояние без следи от човешка намеса.

15. Недоразвит ломородиум / *Limodorum* (L.) Schwarz /

Находище на вида е установено в подотдел, Популацията е стабилна и в добро/задоволително състояние. Няма следи от антропогенна дейност. В посочените подотдели не е предвидено ползване.

ЗКС 1.2 - застрашени, изчезващи и ендемични животински видове
Животински видове включени в *Приложение 1Б* към Националното ръководство, установени на територията на ДЛС Росница

За територията на стопанството в доклада за ГВКС са посочени 8 животински вида от Националното ръководство – Приложение 1Б, а именно :

1. Кафява мечка / *Ursus arctos* /
2. Видра / *Lutra lutra* /
3. Черен пъкел / *Ciconia nigra* /
4. Малък-грелив орел / *Aquila pomarina* /
5. Гълъб-кралцунар / *Columba oenas* /
6. Скален орел / *Aquila chrysaetus* /
7. Уралска улуца / *Strix uralensis* /
8. Белогръб сълвач / *Deudrocopos leucotos* /
9. Горски бекас / *Scelopax rusticola* /

През 2023 год. е извършен мониторинг на 17 вида :

1. Видра / *Lutra lutra* /

През 2023 год. Има 2 попълнени формуляра за наблюдение на този вид. Тъй като видра е с активна обикновено през нощта е трудно да бъде наблюдавана. Следите, които оставя през зимата върху снега са лесно разпознаваеми и общото впечатление на колелото е, че в района на стопанството популацията е стабилна и с достатъчен брой. Скрият живот на животно прави трудноуязвима от човека, въпреки, че риболовците я смятат за унищожител на рибните запаси и най-вероятно я преследват. Видени са следни подотдели

2. Кафява мечка / *Ursus arctos* /

За наблюдение на мечка има изготвени само 2 формуляра. Причината е не в това че числеността и е малка, а точно обратното. Запасът на кафявата мечка в района на стопанството, според нас, е много по – голям от допустимия и срещите с този вид са почти ежедневни. За това и колегите избягват да попълват формуляри за всеки отделен случай. Сигтамес, че големият запас не е в полза на мечките, тъй като това ги предпоставя да си търсят нови територии в близост до населените места и там стават жертви на браконьерите. Забелязан индивид в отдели От чутиите през ловния сезон, мъжа и на ловци става ясно, че популацията на мечката е голяма и слиза все по-ниско. Има подаден сигнал от местното население за щети по кошери нанесени от вида. За присъствието на Кафявата мечка се съди и от останените то нея следи.

3. Южен белогръб кълвач / *Deudrocopos leucotos* /

През 2023г. е попълнен един формуляри за вида. Забелязан и в отдел, в спокойно състояние.

4. Гълъб градунар / *Columba oenas* /

През 2023 год. са попълнени 2 формуляра за наблюдение на този вид. Природните условия в района на стопанството създават предпоставка за наличието на достатъчна численост популация от този вид гълъб. Причината за малкия брой констатирани наблюдения може би се дължи на нашата неопитност в определянето на вида в различаването му от гривека. Освен това за точното определяне е необходим подходящ бинокъл, тъй като с невъоръжено око трудно може да се наблюдава от близо. Забелязани са птици в полет в подотдели:

5. Човеконяк / *Ciconia nigra* /

Изготвени са 2 бр. формуляри за неговото наблюдение и то в обичайните райони, където е бил наблюдаван и през предните години – отдели..... Това означава, че този вид трайно присъства в района. Според нас потенциална опасност за него не съществува тъй като човекът по принцип има положително отношение към птиците, още повече към този рядко срещан вид. През годината екземпляри от вида са забелязани по крайбрежието на яз. Ал. Стамболийски. От разговори с жители и рибари може да се каже, че тези констатации не са изключения и видът може да се види в посочените райони.

6. Горски бекас / *Scolopax rusticola* /

Забелязан е в полет 1 индивида в подотдел

7. Червеноглав / *Dryocopus martius* /

Прелитанс индивид е наблюдаван в подотдел Не са открити гнездови находища по районите, в които са наблюдавани птиците се характеризират с белезите на горесвет фаза на старост.

8. Члунково дребна костенурка / *Testudo graeca* /

Мониторинг е направен в отдели: Наблюдавани са екземпляри в спокойно състояние.

9. Червена коремна бумка / *Bombina bombina* /

Изготвен е един формуляр за нейното наблюдение в подотдел Индивида е бил в добро състояние.

10. Червоната костенурка / *Testudo hermanni* /
За вида не са попълнени формуляри.

11. Уралска улулица / *Strix uralensis* /
Наблюдаван е един екземпляр от вида в отдел Индивида е бил в добро състояние.

12. Голям буков лечко / *Morimus funereus* /
Срещан се в букови зрели гори, като е видян в подотдел , по време на маркиране. За вида са попълнени 2 бр. формуляра.

13. Алпийска розалия / *Rosalia alpina* /
Среща се повсеместно във високите части на стопанството. Наблюдаван е в отдел

14. Митак кръселв орел / *Aquila pomarina* /
Един екземпляр от вида е наблюдаван в полет в отдел

15. Голям дъбов лечко / *Cerambyx cerdo* /
Изготвен е един формуляр за наблюдение на вида забелязан в няколко подотдела.

16. Бубал / *Bubo bubo* /
Изготвен е един формуляр за наблюдение на вида забелязан в няколко подотдела.
По опаканите и размери на вџда се съди, че е млад индивид.

17. Балкански тритон / *Triturus ivanbureschi* /
Изготвен е един формуляр за вида.

ВКС – 13 – критични концентрации на видове

За разлика от ДДС „Росница“, като такива са определени сватбовищата на благородния елен – най-близко временно / през брачния период / там се съсредоточава голям брой от този вид. За извършените наблюдения са изготвени 5 бр. формуляра.

По наблюденията на сватбовищата се забелязва известна динамика в резултат от промените, които настъпват в гората с течение на времето. По – старите сватбовища постепенно се изоставят и благородният елен ги изоставя за сметка на нови.

Предвидената и провеждана възобновителна „ групово – постепенна „ сеч благоприятства за създаването на подходящи условия за нови сватбовища. Ежегодните наблюдения, които извършваме през брачния период и извън него показват, че горьосъсловническите дейности не влияят неблагоприятно на неговото развитие. Най-голямо забелязва се, че точно където се извеждат сечите, особено възобновителните, постепенно се дръча е най – голяма. Особено що се касае за благородния елен. Прекръщането на буковите гори в разновъзрастни, чрез тези лесовџдски системи, годе џват масово обитанията и създават предпоставка за устойчиво развитие на популацията на благороден елен. Популацията е стабилна. Основни неприятели са браконьерството и едрите хищници.

ВКС 17 – Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт

Служителите в стопанството са запознати с отделите, които попадат в тази категория и следят при попълване на съответните документи.

ВКС 18 – Екосистеми и местообитания

За ДПС „Росица“ са идентифицирани такива екосистеми. Допълнително са определени територии за създаване на гори във фаза на старост.

1.G1.213 Пелонгозни, крайречни съобщества на *Alnus glutinosa* и *Alnus incana* в горни и средни течения

За тези екосистеми е извършен мониторинг в отдел 196 н. Те се намират по горелото на реките и могат да бъдат наблюдавани ежедневно от лесовъдите на стопанството. В тях не се провеждат мероприятия, не са установени вреди от антропогенна дейност, както и влошаване на санитарното им състояние от биотични и абиотични фактори.

2. G1.214 Southern / *Alnus glutinosa* / galleries

Честно или смесени съобщества на черната елша покрай реките с характер на галерията. Не места галериите са прекъснати от блатна тревна растителност. Характерни растителни видове: черна елша, бяла върба, трошлива върба.

На територията на стопанството е направен мониторинг в отдел 10028 ф, където се наблюдават единични изсъхнали дървета и клони.

3. G 1.53 Мезофитни гори с преобладание на бук, разположени на неутрални или близки до неутралните почви / medio – European neutrophile (*Fagus*)

На територията на стопанството е направен мониторинг в отделите: 10052 д, 33 б, 19 и 50 а, 50 в и 50 з, където не се наблюдават антропогенни въздействия. Насажденията са в добро здравословно състояние има единични сухи дървета, както и повредени от абиотични фактори.

Общата площ на тези гори за ДГТ на ДПС „Росица“ е над 7 хил.ха, което показва, че за преобладаващи и почти всички букови гори влизат в тази категория.

От извършените 6 бр. формуляри за мониторинга на тези екосистеми, както и от другите документи, съдържащи се в досиетата на обектите, където са провеждани или се провеждат горскостопански мероприятия е видно, че те се намират в добро състояние. Прилаганите лесовъдски системи осигуряват тяхното структурно и възрастово разнообразие. Последното е гаранция за тяхната устойчивост и развитие. Ходът на сечената е лесно обновяващ се нормален и в голяма част от насажденията количеството на живи дървета надвишава чувствително нормите.

При извършването на отледните и възобновителните сечи се оставят значителни брой дървета с крадухи и много стари такива с интересни форми, както и достатъчно количество мъртва дървесина – стояща и лежача. В повечето случаи тези дървета се отбелязват с траен знак при маркирането на насажденията. Отделно в документите за дървета и сечи често се упоменава, защо са отбелязани и се обръща внимание за тяхното състояние при провеждането на сечта и извоза.

4. G 101 Гори с преобладание на бук, разположен на бедни кисели и влажни почви. Местобитанието включва ацидофилни широколистни и смесени широколистни – иглолистни гори с основен едификатор обикновен бук. Мониторингът е направен в отдели 10143 д, 10074 ш. Не се наблюдават сукцесионни и деградационни процеси като цяло. Реални заплахи за сега няма.

5. G 104 Гори с ясно изразено доминиране на сребролистна липа. Thermophilous (Lilba) wood.

Наблюдавано е насаждение в отдели 10209ш. Здравословното състояние на насаждението е добро. Не се наблюдават природни нарушения, както и от човешка намеса.

6. G134 Ravine and slope woodland. Смесени широколистни гори разположени на стръмни и урвисти места. Наблюдавано е насаждение в отдели 10012 ж1. Здравословното състояние на насажденията е добро. Не се наблюдават природни нарушения, както и от човешка намеса.

7.Група на гори на старост / Old growth forests /

Мониторинг на гори от групата на гори във фаза на старост е извършена в 13 насаждения като отдели: 10315 л,10359 м,10357 б,10359 м,10087 о1,10116 о,10218 ж, 10374 а2, 10374ф1, 10374 ю, 10382 к1, 65 е,98 в1. Това са естествени насаждения с възраст над 100г притежаващи типичните характеристики на този тип гори – големи живи парчета дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове, дървета с хрупкава и паднали големи мъртви дървета. В тези гори не е извършвана стопанска дейност в последните години и антропогенната намеса е сведена до минимум и в бъдеще не се предвиждат стопански мероприятия.

➤ Мониторинг на ВКС 4 Горски територии, които изпълняват важни природни функции в критични ситуации (напр. водозадържащи и водоохранни функции в отвод на ерозията).

Тези гори са много важни за предотвратяване на бедствия и критични ситуации. При мониторинга се обръща особено внимание на горите с водозадържащи и водоохранни функции. Стремим се да не допускате отрицателно въздействие.

➤ Мониторинг на ВКС 5 Горски територии, фундаментални за задоволяване на основните потребности на местните общности (поминък, здраве).

ТН ДС Росица ежегодно работи за задоволяване на местното население с дърва за огрев. Всяка година се дава информация на кметовете на населените места за изготвянето на списъци за задоволяване на нуждите на населението с дърва за огрев от държавните горски територии. Изготвят списъци кметовете и се доставят до домакинствата под контрола на горските служители.

➤ Мониторинг на ВКС 6 Горски територии, критични за традиционната културна идентичност на местните общности.

На територията на ТН ДС Росица има места с културно, екологично, икономическо и религиозно значение. Не извършваме дърводобивни дейности в близост до тези места. Извършва се периодичен мониторинг с цел предотвратяване на негативните въздействия на тези гори.

В заключение считам, че ГВКС и конкретно тия от ВКС – 1.2, ВКС – 1.3 и ВКС 3 продължават и през 2024 год. да се стопанисват съгласно принципите за устойчиво стопанисване на части от стопанството във връзка с горската сертификация.

Изготвил:
/ Христо Христов /